

OD REDAKCJI

"Studia Antiquitatis et Medii Aevi incohantis" (SAMAI) to nowe polskie czasopismo, którego pierwszy numer ośmielamy się zaprezentować czytelnikom. Jest ono redagowane w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego i w oczywisty sposób nawiązuje ono do tradycji wrocławskich badań nad antykiem i wczesnym średniowieczem. Choć jest to nowa inicjatywa, organizacyjnie nie związana z żadnym do tej pory ukazującym się czasopismem, czy serią wydawniczą, warto w pierwszym zeszycie SAMAI przypomnieć powojenne wrocławskie tradycje wydawnicze na niwie starożytności klasycznej, choćby i dlatego, że dwóch członków redakcji tego rocznika uczestniczyła przez lata w ich budowaniu.

W 1963 r. ukazał się, pod redakcją prof. Eugeniusza Konika, pierwszy zeszyt "Antiquitas", będący zarazem 11 numerem serii Acta Universitatis Wratislaviensis. Na 202 stronach wydrukowanych w technice powielanego maszynopisu pomieszczono cztery artykuły autorstwa pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego, po połowie historyków starożytności (Andrzej Ładomirski i Tadeusz Kotula) i indologów (Ludwik Skurzak i Hanna Wałkowska) i dwa osób zawodowo nie związanych z wrocławskim środowiskiem badaczy starożytności, w tym węgierskiego uczonego (György Diószdi). Od tamtego czasu drukiem wydano już 33 zeszyty tej serii, znanej chyba każdemu badaczowi starożytności w Polsce. Choć redaktorem serii "Antiquitas" jest zazwyczaj kierownik Zakładu Historii Starożytnej UW, to poszczególne tomy redagują często inne osoby. Często redaktorem bywał dr Andrzej Ładomirski, długoletni, bardzo zasłużony sekretarz redakcji tej serii. "Antiquitas" funkcjonuje jako seria, a więc wydawnictwo nieregularne, a jej tomy mogły stanowić zbiory artykułów, akta konferencyjne, bądź – najrzadziej – osobne monografie autorskie (np. w ostatnich latach: A. Pałuchowski, *La coloration sociale des noms de personnes grecs sur l'exemple des notables crétois sous le Haut Empire*, "Antiquitas" 30, 2008; M. Winiarczyk, *Euhemer z Messyny. Życie i dzieło Święta historia*, "Antiquitas" 33, 2012). Wśród dotychczasowych zeszytów warto wspomnieć akta ważnych konferencji: "1500-lecie upadku cesarstwa rzymskiego" ("Antiquitas" 8, 1979), "Acta Pompeiana" ("Antiquitas" 11, 1984), "Études de démographie du monde gréco-romain" ("Antiquitas" 26, 2002), "Grecy, Rzymianie i ich sąsiedzi" ("Antiquitas" 29, 2007). Ukazało się w jej ramach też kilka tomów oferowanych uczonym związanym z wrocławskim środowiskiem badaczy historii starożytnej na rocznicę urodzin: Kazimierzowi Majewskiemu ("Antiquitas" 4, 1974), Józefowi Wolskiemu ("Antiquitas" 9, 1983), Tadeuszowi Kotuli ("Antiquitas" 18, 1993). Wśród długiej listy

autorów publikujących w "Antiquitas" na przestrzeni ponad półwiecza istnienia tej serii można znaleźć większość nazwisk najważniejszych polskich badaczy historii starożytnej oraz wielu światowych luminarzy tej dyscypliny, by wspomnieć tylko takie postacie, jak: A. Chastagnol, M. Le Glay, D. Fishwick, L. Vidman, M. Sartre, J. Andreau, E. Lo Cascio, G. Marasco, Z.H. Archibald.

Można więc chyba bez samochwalstwa, ale i bez fałszywej skromności stwierdzić, że seria wydawnicza "Antiquitas" dobrze przysłużyła się naukom o starożytności w Polsce, swym zasięgiem daleko wykraczając poza środowisko wrocławskie. Będzie więc ona trwała, zapewne ewoluując w stronę serii monografii i akt konferencyjnych. W obecnych warunkach funkcjonowania polskiej humanistyki trudno natomiast znaleźć usprawiedliwienie dla wydawania tomów zbiorowych nie posiadających spójnego profilu tematycznego. Naturalnym forum dla publikowania prac drobniejszych powinno być czasopismo, które będzie też miało dział recenzji informujących czytelnika o nowościach w literaturze światowej. Niezbędna w przypadku czasopisma regularność powinna przyczynić się do jego funkcjonowania jako forum wymiany myśli i polemik naukowych.

Dlatego Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego zdecydował o powołaniu nowego rocznika nawiązującego do tradycji serii "Antiquitas", ale od Acta Universitatis Wratislaviensis niezależnego i – jak sądzimy – lepiej dopasowanego do potrzeb obecnych czasów: "Studia Antiquitatis et Medii Aevi incohantis". Będzie on poświęcony badaniom nad historią starożytności, przede wszystkim klasycznej oraz wczesnego średniowiecza, z umowną cezurą wyznaczoną przez panowanie Karola Wielkiego. Przewidujemy, że większość artykułów w SAMAI będzie publikowana w języku polskim, gdyż – przy oczywistej dla wszystkich – potrzebie uczestniczenia w międzynarodowej wymianie myśli, ostatnio realizowanej przede wszystkim przez prace anglojęzyczne, w humanistyce każdego kraju istnieje też konieczność wypowiedziania się na poważne tematy w języku tego kraju ojczystym. Można też przypuszczać, że brak bariery językowej uczyni SAMAI czasopismem przyjaznym dla osób dopiero rozpoczynających karierę naukową w badaniach starożytności i wczesnego średniowiecza, ale takich przede wszystkim, które szukają dla swych prac forum o wysokich standardach redakcyjnych, z zagwarantowaniem indywidualnych recenzji każdego artykułu.

Krzysztof Nawotka

Wiesław Suder

Przemysław Wiszewski

Wojciech Pietruszka